

آزمون علمی قم - اصول (الاساس) - پ ۴ - اردیبهشت ۱۴۰۳

توجه: لطفاً به تمام سؤالات پاسخ دهید. (هر ۴ جواب غلط، یک نمره منفی دارد)

۱. از کدام آیه «دلالة مادة امر بر وجوب» استفاده نمی‌شود؟

- أ. ﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ﴾ ☐
 ب. ﴿مَنْعَكَ اللَّهُ إِذَا مَرْتُكَ﴾ ☐
 ج. ﴿قُلْ إِنْ أَمَرَ كُلُّهُ لِلَّهِ يُخَفِّونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يَبْدُونَ لَكَ﴾ ☐
 د. ﴿عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غُلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ﴾ ☐

۲. کدام آیه مفید حصر نیست؟

- أ. ﴿إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ...﴾ ☐ ب. ﴿بَلْ تُوَثِّرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا﴾ ☐ ج. ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ ☐ د. ﴿إِنَّا كُنَّا نَعْبُدُ﴾ ☐

۳. آیا استعمال عام مخصص، استعمال حقیقی است؟

- أ. خیر ☐ ب. بله مطلقاً ☐ ج. بله فقط در مخصص متصل ☐ د. بله فقط در مخصص منفصل ☐

۴. لو قال: «إذا استيقظت من النوم فاشرب لبناً حلواً» و «إذا أكلت فاشرب لبناً» ..... .

- أ. يحمل المطلق على المقيد ☐ ب. يحمل المقيد على الاستحباب ☐
 ج. فالحكماني غير متنافيين فلا يحمل شيء منهما على الآخر ☐ د. فمقتضى تدريجية التشريع جعل الأول متمماً للثاني ☐

۵. وجوب الصلوة بالنسبة إلى ..... مطلق غير مشروط.

- أ. البلوغ ☐ ب. القدرة ☐ ج. الطهارة الحديثة ☐ د. العقل ☐

۶. کدام مثال مناسب بحث «اجتماع امر و نهی» نیست؟

- أ. غسل ارتماسی روزه‌دار در ماه رمضان ☐ ب. نماز واجب در مکان غصبی ☐ ج. وضو با آب نجس ☐ د. تطهیر واجب لباس با آب غصبی ☐

۷. نظر مصنف درباره «ظهور امر بعد از حظر» چیست؟

- أ. ظاهر فی الوجوب ☐ ب. فاقد للظهور ☐ ج. ظاهر فی الاستحباب ☐ د. ظاهر فی الإباحة ☐

۸. الحق أن المخصص يخص الإرادة ..... العام المخصص حجة في الباقي.

- أ. الجدیه للعام فيكون ☐ ب. الجدیه للعام فلا يكون ☐ ج. الاستعمالية له فيكون ☐ د. الاستعمالية له فلا يكون ☐

۹. کدام مورد «علامت حقیقت» نیست؟

- أ. تبادل ☐ ب. حمل اولی ☐ ج. حمل شایع ☐ د. اطراد ☐

۱۰. آیا لفظ مطلق باید دارای مفهوم کلی باشد؟

- أ. بله ☐ ب. خیر ☐ ج. بله اگر نکره باشد ☐ د. بله اگر معرف به «ال» باشد ☐

۱۱. مراد از «حكم شرعی» نزد قدما چیست؟

- أ. القضاء ☐ ب. خطاب الله المتعلق بأفعال المكلفين ☐ ج. مدلول الخطاب المتعلق بالأفعال أو الأعيان ☐ د. الحكم المجعول من الله أو الرسول ﷺ ☐

۱۲. کدام گزینه درباره «أكرم العلماء» صحیح است؟

- أ. اکرام، حکم است ☐ ب. عالم، متعلق متعلق حکم است ☐ ج. مکلف، متعلق حکم است ☐ د. «أكرم» ارشادی است ☐

۱۳. کدام گزینه، نظر مشهور درباره «وضع الفاظ عبادات و معاملات» است؟

- أ. الفاظ هر دو برای خصوص صحیح، وضع شده است ☐ ب. الفاظ هر دو برای اعم وضع شده است ☐
 ج. الفاظ عبادات برای صحیح و الفاظ معاملات برای اعم وضع شده است ☐ د. الفاظ معاملات برای صحیح وضع شده، برخلاف الفاظ عبادات ☐

۱۴. إنّ الوضع لو أحرز في الزمان اللاحق فلا يثبت به معنى اللفظ في الزمن السابق بضميمة ..... .

- أ. الإطراد ☐ ب. قول اللغوي ☐ ج. أصل عدم النقل ☐ د. الاستصحاب ☐

۱۵. إنّ إطلاق «الصلاة» على صلاة الميت ..... .

- أ. حقيقة بلا قرينة ☐ ب. مجاز مع القرينة الصارفة ☐ ج. مجاز مع القرينة المعيّنة ☐ د. مجمل بلا قرينة ☐

۱۶. «ارادة جدي» معادل کدام اصطلاح است؟

- أ. دلالت قطعيه ☐ ب. ظهور ☐ ج. دلالت تصديقية ثانيه ☐ د. اصالت عدم قرينه ☐

۱۷. «العذرة» في رواية يعقوب بن شعيب «ثمن العذرة سحت» ..... .

- أ. نصّ في عذرة الإنسان ☐ ب. ظاهر في عذرة الإنسان ☐ ج. مجمل ☐ د. ظاهر في مطلق العذرة ☐

۱۸. کدام گزینه درباره «هیئت امر» صحیح است؟

- أ. برای «وجوب» وضع شده است ☐ ب. مشترک لفظی بین وجوب و ندب است ☐
ج. مشترک معنوی بین وجوب و ندب است ☐ د. برای انشای نسبت بعثیه وضع شده است ☐

۱۹. قدر متیقن در «الأمر عقيب الحظر» دلالت بر چیست؟

- أ. وجوب ☐ ب. عدم وجوب ☐ ج. رفع حظر ☐ د. دفع توهّم حظر ☐

۲۰. کدام گزینه درباره ظهور ظهور «توبوا» در آیه ﴿تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً﴾ صحیح است؟

- أ. ظاهر در استحباب توبه ☐ ب. ظاهر در وجوب توبه ☐ ج. ظاهر در وجوب فوری توبه ☐ د. مجمل ☐

۲۱. الحقّ أنّ صيغة الأمر ..... .

- أ. وضعت للدلالة على المرأة ☐ ب. وضعت للدلالة على التكرار ☐ ج. ظاهر في الاكتفاء بالمرّة ☐ د. مجمل بالنسبة إلى المرأة و التكرار ☐

۲۲. از کدام دلیل، وجوب فوری ارشادی، فهمیده می شود؟

- أ. ﴿لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ﴾ ☐ ب. ﴿سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ﴾ ☐ ج. فاسجد سجدة السهو بعد تسليمك ☐ د. ﴿خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ﴾ ☐

۲۳. کدام گزینه درباره دلالت آیه ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ صحیح است؟

- أ. دلّت على عباديّة جميع أوامره إلّا ما خرج بالدليل ☐ ب. دلّت على أنّ الأصل في الواجبات تعبديّة ☐
ج. الواجب في مقام العبادة، عبادة الله دون غيره ☐ د. إنّ الواجبات توصّليّة إلّا العبادات ☐

۲۴. على المشهور قضاء الفرائض اليوميّة واجب ..... .

- أ. موقّت ☐ ب. فوری ☐ ج. غیر فوری ☐ د. تابع للأداء ☐

۲۵. به نظر مصنف معنای «نهی» چیست؟

- أ. طلب ترك الفعل ☐ ب. طلب الكفّ ☐ ج. إبراز الكراهة ☐ د. النسبة الطلبيّة ☐

۲۶. کدام نهی «ارشادی» است؟

- أ. لا تأكل في آنية الذهب و الفضة ☐ ب. لا تصلّ في ما لا يؤكل لحمه ☐ ج. لا تصلّ المكتوبة في جوف الكعبة ☐ د. ﴿لَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ﴾ (خطاباً للنصارى) ☐

۲۷. دلالت لفظ مطلق بر اطلاق چه نوع دلالتی است؟

- أ. عقلی ☐ ب. لفظی ☐ ج. گاهی عقلی و گاهی لفظی ☐ د. مانند دلالت عام بر عموم ☐

۲۸. کدام مثال با نوع واجب ذکر شده، مطابق نیست؟

- أ. واجب كفای: حج ☐ ب. واجب عینی: خصال كفارة افطار عمدی ☐ ج. واجب غیر موقت: امر به معروف ☐ د. واجب تعینی: نماز میت ☐

۲۹. اگر متکلم هازل بگوید: «أكرم زيداً» اراده جدی بر «وجوب اکرام زید» وجود دارد یا استعمالی؟

- أ. اراده استعمالی ☐ ب. اراده جدی ☐ ج. هر دو ☐ د. هیچ یک ☐

۳۰. کدام گزینه به درستی رابطه «فقه» و «اصول» را بیان می‌کند؟

- أ. فقه از مبادی اصول است ☐ ب. اصول از مبادی فقه است ☐
ج. فقه از مبادی تصدیقی اصول است و اصول از مبادی تصویری فقه ☐ د. فقه از مبادی تصویری اصول است و اصول از مبادی تصدیقی فقه ☐

۳۱. کدام گزینه درباره دلالت نهی بر «فور» و «تکرار» صحیح است؟

- أ. وضع للدلالة عليهما ☐ ب. وضع للدلالة على الفور و يستلزم التكرار ☐
ج. لم يضع للدلالة عليهما و لم يستلزمهما ☐ د. لم يضع للدلالة عليهما و لكن يستلزمهما ☐

۳۲. نوع «مفهوم» مشخص شده در کدام عبارت اشتباه است؟

- أ. الحمد لله: مفهوم حصر ☐ ب. يجب اکرام زيد عند ركوبه: مفهوم وصف ☐
ج. يجب اکرام زيد: مفهوم لقب ☐ د. كل شيء لك حلال حتى تعلم أنه حرام: مفهوم غایت ☐

۳۳. کدام «اصل» غلط است؟

- أ. در شک بین تعبدی و توصلی، اصل بر تعبدی است ☐ ب. در شک بین عینی و کفایی، اصل بر عینی است ☐
ج. در شک بین تعینی و تخییری، اصل بر تعینی است ☐ د. در شک بین نفسی و غیری، اصل بر نفسی است ☐

۳۴. وضع در کلمه «قاضی» چگونه است؟

- أ. وضع شخصی و نوعی ☐ ب. دو وضع نوعی ☐ ج. دو وضع شخصی ☐ د. یک وضع ☐

۳۵. آیا «قضا» تابع «ادا» است؟

- أ. بله در همه جا ☐ ب. بله در واجب مضیق ☐ ج. بله در واجب موسع ☐ د. خیر ☐

۳۶. در قاعده «إقرار العقل على أنفسهم جائز» اگر «على أنفسهم» متعلق به «جائز» باشد، «عدم جواز الإقرار على الغير» ..... است.

- أ. مفهوم حصر ☐ ب. مفهوم وصف ☐ ج. مفهوم شرط ☐ د. منطوق ☐

۳۷. در واجب کفایی امر به چه کسانی تعلق می‌گیرد؟

- أ. بعض معین عند الله ☐ ب. همه مکلفین ☐ ج. بعض غیر معین ☐ د. بعض محصل غرض ☐

۳۸. عبارت «لحاظ فرد من أفراد العام» ..... است.

- أ. مجمل ☐ ب. عام استغراقی ☐ ج. عام مجموعی ☐ د. عام بدلی ☐

۳۹. به نظر مصنف کدام گزینه درباره «غایت» صحیح است؟

- أ. داخل فی المغیاً ☐ ب. غیر داخل فی المغیاً ☐ ج. داخل فی المغیاً إن كان من جنسه ☐ د. دخوله فی المغیاً غیر واضح ☐

۴۰. دلالت «صیغه امر» بر «نسبت بعثیه بین مطلوب و مطلوب منه» چگونه است؟

- أ. بالوضع ☐ ب. بالانصراف ☐ ج. بالعقل ☐ د. بالالتزام ☐

۴۱. کدام مورد بالاجماع دلالت بر مفهوم ندارد؟

- أ. عدد ☐ ب. تعریف المبتدا بلام الجنس ☐ ج. حصر به «بل» ☐ د. لقب ☐

۴۲. دلالت «قضیه شرطیه» بر «انحصار» چگونه است؟

- أ. دلالت ندارد ☐ ب. بالوضع دلالت دارد ☐ ج. بالانصراف دلالت دارد ☐ د. بالاطلاق دلالت دارد ☐

۴۳. کدام گزاره درباره «واجب مطلق و مشروط» صحیح است؟

- ا. اطلاق و اشتراط، وصف وجوب است، نه واجب ☐
- ب. اطلاق، وصف واجب و اشتراط، وصف وجوب است ☐
- ج. اطلاق و اشتراط، وصف واجب است، نه وجوب ☐
- د. اطلاق وصف وجوب و اشتراط وصف واجب است ☐

۴۴. کدام ادعا درباره «ماده امر» صحیح است؟

- ا. المراد بالأمر، طلب العالی من الدانی ☐
- ب. الأمر ظاهر فی الطلب المشترك بین الوجوب و الاستحباب ☐
- ج. یجمع الأمر على الأمور ☐
- د. الأمر حقیقه فی معنی الطلب و مجاز فی معنی الشیء ☐

۴۵. به نظر مشهور «موضوع علم اصول» چیست؟

- ا. الحجّة ☐
- ب. ذات الدلیل ☐
- ج. الأدلّة الأربعة ☐
- د. طریق الاستنباط ☐

۴۶. عبّر المحقّق الوحيد البهبهانی عن علم الأصول بأنّه ..... .

- ا. أساس الاستنباط ☐
- ب. المیزان فی الفکر ☐
- ج. المیزان فی الفقه ☐
- د. الأصول فی الفقه ☐

۴۷. بنابر تبویب علم اصول در کتاب، مبحث «اجتهاد» ..... .

- ا. جزو مباحث تعادل و تراجیح است ☐
- ب. باب پنجم کتاب است ☐
- ج. جزو مباحث عقلی اصول است ☐
- د. جزو ابواب اصول نیست ☐

۴۸. کدام گزاره از مسلّمات مذهب شیعه درباره احکام شرعی است؟

- ا. إنّ الأحکام تتبع مصالح التشريع و مفسده ☐
- ب. إنّ العقل لا يدرك مصالح الأحکام و مفسدها ☐
- ج. إنّ إدراك العقل لا یكون حجة ☐
- د. إنّ الأحکام تتبع المناطات التي فی متعلقاتها ☐

۴۹. وضع اجاره برای «تملیک منفعة بعوض» وضع برای معنای ..... است.

- ا. شرعی ☐
- ب. فقهی ☐
- ج. اصطلاحی ☐
- د. عرفی ☐

۵۰. مصنف کدام ادعا را درباره «وصف» می پذیرد؟

- ا. وصف اشعار به علیت دارد ☐
- ب. اگر وصف دلالت بر مفهوم نکند ذکرش لغو است ☐
- ج. وصف یعنی آنچه موصوف دارد ☐
- د. وصف، ظهور دارد در انتفای سنخ حکم ☐

موفق باشید